

“Gezonde Jeugd”

“Gezonde Toekomst”

“Gezonde regio Zuid Limburg”

Koersdocument | JOGG Zuid Limburg | 2021-2023

Voorwoord

Zuid-Limburg werkt hard aan het inlopen van hardnekkige gezondheidsachterstanden. Om de trend te breken zet de regio in op het gezond, kansrijk en veilig laten opgroeien van kinderen en jongeren.

De ambitie is om in 2030 een kwart van de gezondheidsachterstanden t.o.v. de rest van Nederland ingelopen te hebben.

Kern van het [programma Trendbreuk](#) is dat, in verschillende levensfasen in de eerste twee decennia van het leven, effectieve interventies onderling verbonden en in de regio gerealiseerd worden. De Gezonde Basisschool van de Toekomst, de aanpak Kansrijke Start en de Limburgse Netwerk aanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht & obesitas zijn daar sprekende voorbeelden van.

Met de Trendbreuk aanpak staan de Zuid-Limburgse gemeenten niet alleen. In de afgelopen jaren is er een nauwe en constructieve samenwerking gegroeid met de Provincie Limburg die vanuit haar Sociale Agenda eveneens investeert in het opgroeien en ontplooiën van kinderen. Een gezonde jeugd is ook voor de rijksoverheid van groot belang. Het landelijke programma JOGG zet zich in om alle kinderen en jongeren in Nederland op te laten groeien in een gezonde leefomgeving met aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en voor gezonde voeding, voldoende bewegen, ontspanning en slaap in het bijzonder.

Met het 'aanvalsplan overgewicht' (2016) heeft Limburg als eerste provincie in Nederland ingezet op een gestructureerde en gecoördineerde aanpak van overgewicht en een gezonde(re) leefstijl bij onze jeugd.

In de afgelopen jaren zijn – gekoppeld aan rijksbeleid én met steun van de Provincie Limburg - overal lokale bewegingen ontstaan om te komen tot Jongeren op gezond gewicht (JOGG). In Zuid-Limburg heeft dit geresulteerd in 16 JOGG-gemeenten. Deze aanpak werpt haar vruchten af.

Uit recente cijfers van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 blijkt dat het met de Zuid-Limburgse jongeren goed gaat. Een meerderheid voelt zich gezond en gelukkig. Toch zijn er ook duidelijke aandachtspunten. Er is een groep jongeren die onder uitdagende omstandigheden opgroeien en die extra aandacht nodig hebben. Tenslotte merken we op dat ook in de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 het beeld naar voren komt dat Zuid-Limburgse jongeren slechter scoren dan hun landgenoten. Wij sluiten graag aan bij het advies uit de Gezondheidsmonitor dat gemeenten op de ingeslagen weg moeten doorgaan. De geconstateerde verbetering in de gezondheidscijfers bevestigt dat investeren in een gezonde(re) jeugd loont! Tegelijkertijd laten de Zuid-Limburgse achterstanden zien dat daartoe ook alle noodzaak is.

In de afgelopen maanden zijn er tussen de Provincie Limburg, Huis voor de Sport, JOGG NL, GGD ZL en het Programmabureau Trendbreuk gesprekken gevoerd op welke wijze het beste samengewerkt kan worden om de Zuid-Limburgse jeugd zo gezond als mogelijk op te laten groeien. Dit is nadrukkelijk een logisch vervolg op de goede onderlinge samenwerking die de afgelopen jaren ontstaan en gegroeid is. Vanzelfsprekend bouwen we voort op resultaten die in de afgelopen jaren al bereikt zijn.

Namens,
JOGG NL, GGD Zuid Limburg en Huis voor de Sport Limburg

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
Inhoudsopgave	1
Wat is JOGG?.....	2
Wat houdt de JOGG-aanpak in?	2
JOGG-aanpak in Zuid-Limburg	4
Wat hebben we tot nu toe bereikt met de JOGG-aanpak in Zuid-Limburg?	4
Hoe gezond is de Zuid-Limburgse jeugd en welke uitdagingen liggen er voor de JOGG-aanpak in de toekomst?.....	5
Ambities.....	8
Doelstellingen 2021-2023.....	9
Programmastructuur	10
Monitoring	11
Begroting JOGG Zuid-Limburg 2021-2023.....	12
Bijlage I JOGG voorwaarden	13
Bijlage II Uitgangspunten Ambitieakkoord JOGG 2020-2025	14
Bijlage III Maatschappelijke Partners	16

Bijlage IV Bedrijfspartners	17
-----------------------------------	----

Bijlage V Kennispartners.....	18
-------------------------------	----

Wat is JOGG?

Een gezonde jeugd is de basis voor een vitale samenleving nu en in de toekomst. JOGG wil de maatschappij zó gezond maken dat welvaartsziekten als overgewicht en obesitas, geen kans meer maken. De focus ligt nog te veel op het genezen van ziekten of het geven van zorg. JOGG wil een maatschappij waarin het uitgangspunt 'gezond leven' is. Een samenleving die niet de verantwoordelijkheid legt bij het individu, maar collectief een gezonde manier van leven mogelijk maakt. Om dit te bereiken, maakt JOGG de fysieke en sociale omgeving waarin de jeugd opgroeit gezonder.

JOGG richt zich op alle kinderen en jongeren tussen 0 en 19 jaar. Zij zijn de volwassenen van de toekomst. Wanneer de jeugd opgroeit in een gezonde omgeving met een gezonde leefstijl wordt zij fysiek, psychisch en sociaal beter toegerust voor haar toekomst. En groeit zij op tot een gezonde generatie. Daarmee creëren we in de toekomst een vitale samenleving ([Ambitieakkoord 2020-2025, JOGG NL](#)).

Wat houdt de JOGG-aanpak in?

JOGG heeft de afgelopen jaren de JOGG-aanpak ontwikkeld: een lokale en wijkgerichte methode waarmee de omgeving waarin onze jeugd opgroeit structureel gezonder wordt gemaakt. Daarnaast worden kinderen en jongeren die al kampen met overgewicht en obesitas geholpen door met de betrokken professionals naar een breder spectrum van oplossingen te kijken.

Gemeenten worden gestimuleerd om met de aanpak aan de slag te gaan en JOGG ondersteunt hen met adviseurs, coaches, experts, middelen en kennis.

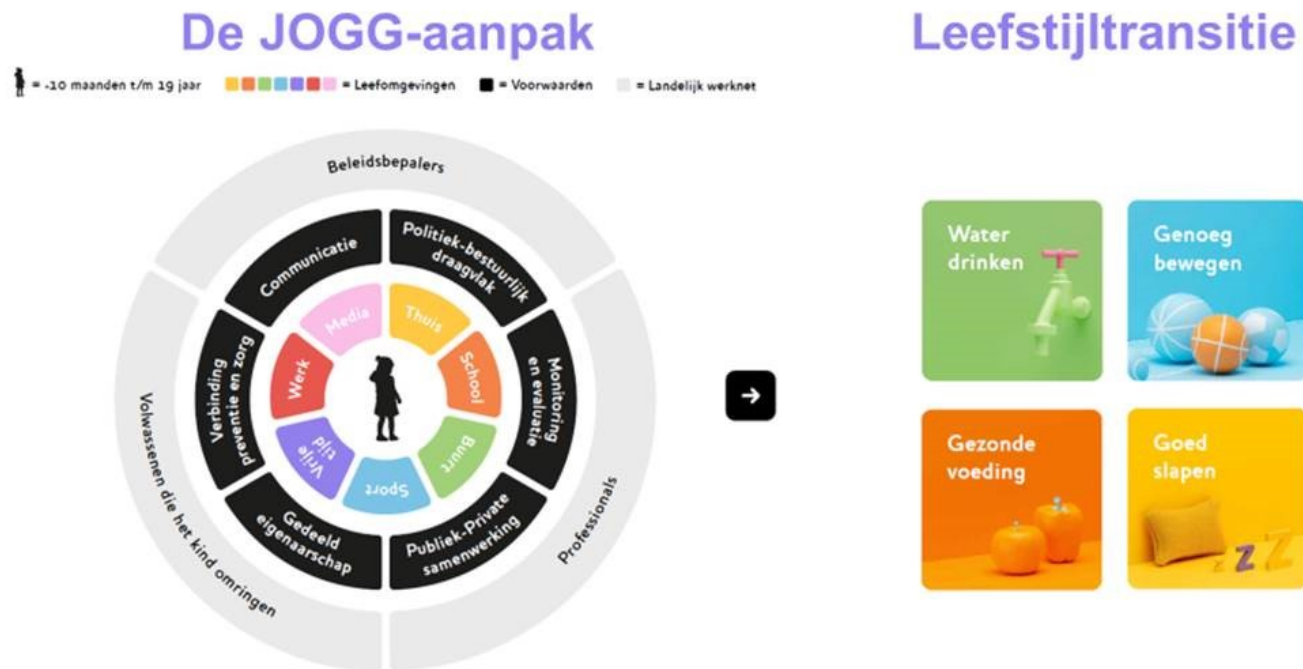
Vanaf de start wordt toegewerkt naar een zelfstandige uitvoering van de JOGG-aanpak door gemeenten. Daarbij is het goed om te realiseren dat het 'eindproduct' geen eindpunt is. Het 'eindproduct' is de situatie waarin doorlopend op de beste manier integraal aan een gezonde omgeving wordt gewerkt. Wanneer in de gemeente de aanpak structureel is geborgd kan de concrete ondersteuning vanuit JOGG stoppen, maar blijft de landelijke organisatie faciliteren wat betreft communicatie, monitoring, samenwerking met landelijke (bedrijfs-)partners of kennisdeling.

Lokaal wordt vanuit de gemeente een JOGG-team gevormd; een JOGG-regisseur en een JOGG-beleidsmedewerker werken aan het creëren van een gezondere omgeving. Samen met het onderwijs, de kinderopvang, de sport, welzijn en het bedrijfsleven. Het uitgangspunt is dat een netwerk van lokaal bestuur, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstellingen richting geven aan beleid voor een gezondere omgeving. Dat beleid brengen we vervolgens concreet in praktijk met professionals, ondernemers, bewoners, ouders/ verzorgers, kinderen en jongeren. Het JOGG-team werkt aan de hand van de zes voorwaarden aan een gezondere omgeving (zie bijlage I);

- Verbinding preventie en zorg
- Politiek-bestuurlijk draagvlak
- Publiek-private samenwerking (PPS)
- Gedeeld eigenaarschap
- Monitoring & evaluatie
- Communicatie

Deze voorwaarden zijn de basis om aan de slag te gaan met programma's en projecten die gericht zijn op concrete verandering in de verschillende omgevingen. We richten ons op omgevingen waar kinderen en jongeren veel komen; thuis, buurt, school, kinderopvang, sport, vrije tijd, werk en online media. In die omgevingen werken we aan leefstijltransities met concrete programma's gericht op: water drinken, genoeg bewegen, gezonde voeding en goed slapen.

Figuur 1. JOGG aanpak met leefstijlthema's.

JOGG-aanpak in Zuid-Limburg

In de regio Zuid-Limburg zijn in 2014 de eerste gemeenten gestart met de JOGG-aanpak. Inmiddels zijn alle Zuid-Limburgse gemeenten JOGG-gemeente (de gemeenten Beek en Simpelveld zullen op korte termijn JOGG-gemeente worden).

In de meeste JOGG-gemeenten in Zuid-Limburg is de JOGG-regisseur een adviseur Gezondheidsbevordering van de GGD. Naast hun rol als Gezonde School-adviseur werken zij ook als JOGG-regisseur. In gemeenten Kerkrade en Brunssum vervult een medewerker van de gemeente de rol van JOGG-regisseur. In de gemeenten Sittard-Geleen, Voerendaal, Landgraaf en Stein wordt de rol van JOGG-regisseur gefinancierd vanuit de buurtsportcoachregeling en is deze rol belegd bij een lokale sportorganisatie.

Wat hebben we tot nu toe bereikt met de JOGG-aanpak in Zuid-Limburg?

De JOGG-aanpak is een aanpak op maat. En een aanpak waar iedere stap nieuwe kennis oplevert. Iedere gemeente en omgeving is immers anders. Daarom is het essentieel dat JOGG-gemeenten monitoren en evalueren. De JOGG-regisseurs doen dit voor zowel het proces, als de effecten van de aanpak.

Proces

In de procesevaluaties monitoren de JOGG-regisseurs o.a. hoe de voortgang is m.b.t. de gestelde doelstellingen, welke activiteiten er hebben plaatsgevonden in het kader van JOGG, welke samenwerkingen in het kader van PPS zijn opgezet, wat er is gedaan op het gebied van

communicatie etc. Voorbeelden van evaluatieverslagen zijn in te zien op de JOGG-pagina op de website van GGD Zuid Limburg:

<https://www.ggdzl.nl/professionals/advisering-gemeenten/jongeren-op-gezond-gewicht-jogg/>

Vanuit JOGG Limburg is eind 2019 een [overzicht](#) gemaakt van de stand van zaken m.b.t. enkele procesresultaten op provinciaal niveau.

Voor de regio Zuid-Limburg zijn dit enkele highlights uit deze factsheet:

- In alle 12 (toenmalige) Zuid-Limburgse JOGG-gemeenten wordt samengewerkt met de lokale sportorganisatie en buurtsportcoaches om gezonde leefstijl en sport en bewegen te verbinden.
- Er zijn 11 provinciale en een honderdtal lokale PPS-partners die JOGG ondersteunen met financiën, middelen, producten, communicatie etc.
- Publiek-private samenwerking is er zowel op lokaal als regionaal niveau met onder andere WML, Albert Heijn, Rabobank en Aldi als partners.
- 12 Zuid-Limburgse gemeenten zijn aan de slag met de themacampagne “DrinkWater”.
- 9 Zuid-Limburgse gemeenten zijn aan de slag met de themacampagne “Groente... zet je tanden erin!”.
- 1 Zuid-Limburgse gemeente is aan de slag met de themacampagne “Slaap Lekker”.
- 6 Zuid-Limburgse gemeenten zijn aan de slag met de themacampagne “Gratis Bewegen, gewoon doen!”.

Effecten

De meeste JOGG-regisseurs in Zuid-Limburg hebben de afdeling Kennis & Innovatie van GGD Zuid Limburg de opdracht gegeven om een 0-meting uit te voeren om de focus van de JOGG-aanpak te bepalen, en de effecten

van de JOGG-aanpak te evalueren met een 1-meting (gevolgd door een 2-meting). De grootste effecten die met het vragenlijstonderzoek werden gemeten, waren zichtbaar op het gebied van voeding: kinderen van 4-12 jaar zijn meer water gaan drinken en meer fruit gaan eten gedurende met name de 1^e JOGG-fase. In die periode waren het stimuleren van het drinken van water en eten van fruit op basisscholen ook de grootste aandachtspunten van de meeste JOGG-regisseurs.

Hoe gezond is de Zuid-Limburgse jeugd en welke uitdagingen liggen er voor de JOGG-aanpak in de toekomst?

Overgewicht

Professionals van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) meten en wegen kinderen in verschillende leeftijdsgroepen. Tabel 1 laat de meest recente cijfers zien van kinderen met overgewicht en obesitas in Zuid-Limburg, gemeten door JGZ.

Tabel 1. Kinderen met overgewicht en obesitas in de regio Zuid-Limburg (JGZ GGD Zuid Limburg, 2018).

	Overgewicht	Obesitas
2 jarigen	7%	1%
3 jarigen	6%	1%
4 jarigen	8%	2%
5-6 jarigen	7%	2%
10 jarigen	13%	3%
13-14 jarigen	13%	3%

Dat overgewicht onder 4-12 jarigen een punt van zorg is, blijkt ook uit de wetenschappelijke evaluatie van de pilot Gezonde Basisschool van de Toekomst. Op de controlescholen waar geen gezonde lunch en extra beweegactiviteiten hebben plaatsgevonden, is het overgewicht onder kinderen toegenomen. Niets doen is dus geen optie!

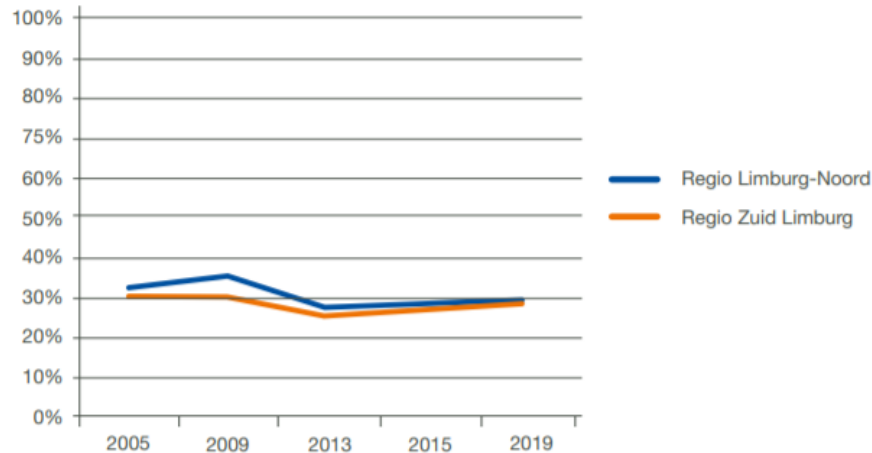
Ook bij de 13-14 jarigen in Zuid-Limburg zien we het percentage kinderen met overgewicht en obesitas de laatste jaren toenemen. Deze trend is ook landelijk zichtbaar. Op tienerleeftijd gaan jongeren steeds meer eigen keuzes maken op het gebied van voeding en bewegen. De overgang naar de middelbare school, en eventueel daarna naar een vervolgopleiding, zorgt voor een ander ritme. Ook de puberteit en ontwikkelingen in de eigen identiteit zorgen voor een verandering in bezigheden, motieven en afwegingen. Het is belangrijk om tieners te ondersteunen in het maken van gezonde keuzes.

Voeding

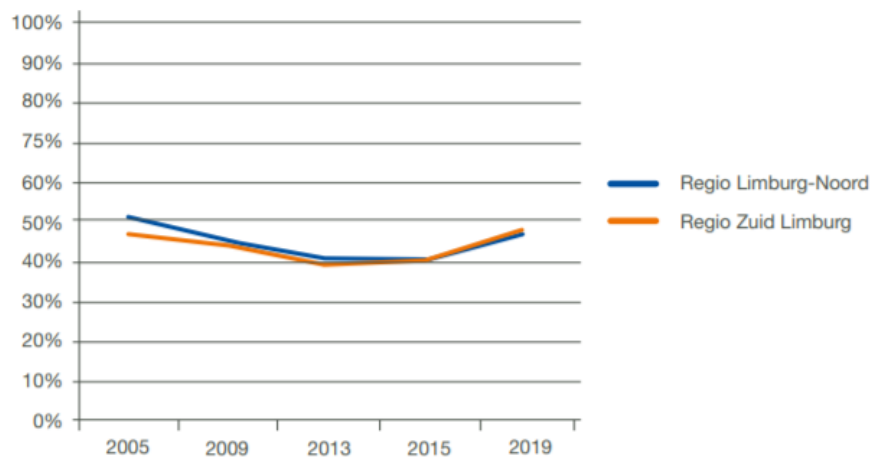
Uit recente cijfers van de [Gezondheidsmonitor Jeugd 2019](#) blijkt dat het met de Zuid-Limburgse jongeren goed gaat. Een meerderheid voelt zich gezond en gelukkig. Toch zijn er ook duidelijke aandachtspunten. Er is een groep jongeren die onder uitdagende omstandigheden opgroeien en die extra aandacht nodig hebben. Dit zijn bijvoorbeeld jongeren in een eenoudergezin, jongeren waarvan de ouders gescheiden zijn, jongeren die opgroeien in armoede, of jonge mantelzorgers.

Op het gebied van voeding lijkt de aanpak van gemeenten voorzichtig resultaten te boeken. Zo is de fruit- en groenteconsumptie onder middelbare scholieren licht gestegen t.o.v. voorgaande jaren. Figuur 2 en 3 laten deze trends zien.

Figuur 2. Het percentage jongeren dat elke dag *fruit* eet
(Gezondheidsmonitor Jeugd, GGD Zuid Limburg, 2019).

Figuur 3. Het percentage jongeren dat elke dag *groente* eet
(Gezondheidsmonitor Jeugd, GGD Zuid Limburg, 2019).

Bijna driekwart van de Zuid-Limburgse middelbare scholieren geeft aan elke dag water te drinken, ongeveer een derde van de jongeren geeft aan elke dag suikerhoudende drankjes te drinken en slechts een kleine minderheid van 2% geeft aan elke dag energiedrank te drinken.

Bewegen

Ondanks alle initiatieven om jongeren meer te laten bewegen, geven de cijfers aan dat nog steeds slechts ongeveer een vijfde van de Limburgse jongeren voldoet aan de Nederlands Norm Gezond Bewegen, d.w.z. dat zij minimaal een uur per dag actief zijn (alle vormen van bewegen bij elkaar opgeteld). Ongeveer de helft van de jongeren kijkt buiten schooltijd 3 uur per dag of langer naar een beeldscherm, hetgeen als maximale norm voor jongeren van 12 jaar en ouder wordt gehanteerd. De beeldschermtijd van jongeren loopt op naarmate zij ouder worden. Jongeren in beweging krijgen verdient dus nog steeds onze onverminderde aandacht, waarbij de nadruk ligt op jongeren met een lagere sociaaleconomische achtergrond. Zij zijn minder vaak lid van een sportvereniging en bewegen vaak minder.

Ook valt op dat ook in de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 het beeld naar voren komt dat Zuid-Limburgse jongeren slechter scoren dan hun landgenoten. In onze regio gaan bijvoorbeeld veel minder middelbare scholieren elke dag zelf lopend of fietsend naar school, en zijn er ook iets minder Zuid-Limburgse middelbare scholieren die wekelijks bij een sportvereniging sporten, vergeleken met het landelijk gemiddelde. Meer bewegen, o.a. op scholen, is bepaald geen overbodige luxe.

Samenvattend

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat er een stevige opgave ligt om de Zuid-Limburgse jeugd gezonder te maken. De opgave vraagt om in de komende periode sterke verbindingen te maken tussen de ambities voor JOGG ZL en de diverse initiatieven die in de regio ontwikkeld zijn. Zo kan JOGG niet

los worden gezien van de aanpak Kansrijke Start, de ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas, preventie- en sportakkoorden, gezonde basisscholen van de toekomst, sport- en beweegonderwijs op middelbare scholen, bijdragen van kindfondsen als Leergeld, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Gezonde School-aanpak, etc.

Met de aanpak Trendbreuk is er voor Zuid-Limburg voor gekozen meer regie op deze belangrijke, onderlinge verbindingen te organiseren. Het onderbrengen van JOGG in het programma Trendbreuk, als belangrijk preventief en integraal programma gericht op het breed investeren in goede gezondheid van onze jeugd, is een belangrijke stap op weg naar duurzame verbindingen.

We zullen ons in onze aanpak steeds baseren op de huidige stand van zaken bij de diverse gemeentes. Maatwerk is hierbij het motto. In de verdere uitwerking van dit plan zullen we de JOGG-regisseurs en beleidsmedewerkers per gemeente spreken en met hen een 0-meting (startende gemeentes), een voortgangstool (gemeentes in eerste fase) en een borgingstool voor de gemeente in tweede en derde fase opstellen. Op basis van deze input kunnen we per gemeente de concrete ambities vaststellen alsmede de prioriteiten waar de ondersteuning zich op zou moeten gaan richten. Vanzelfsprekend zullen we dit delen in een werksessie met alle regisseurs en beleidsmedewerkers om maximaal van elkaar te leren.

Ambities

In de afgelopen maanden is de opgave voor Zuid-Limburg in gesprekken tussen de eerdergenoemde partners herhaaldelijk onderwerp van gesprek geweest. Zij onderkennen met elkaar belangrijke overkoepelende Zuid-Limburgse ambities die, onder regie van het programmabureau Trendbreuk, opgepakt moeten worden in het belang van een gezonde(re) jeugd en een gezonde(re) omgeving:

- ♦ Verder bouwen aan lokale/regionale JOGG netwerken waarbij iedereen vanuit zijn eigen mogelijkheden bijdraagt aan een steeds gezonde(re) omgeving voor kinderen;
- ♦ Verder zorg dragen voor duurzame verankering van de aanpak & netwerk in alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten zodat aanpakken meerjarig en beleidsmatig geborgd zijn;
- ♦ Toewerken naar een optimale verbinding tussen preventie en zorg;
- ♦ Werken aan een optimale en effectieve verbinding met andere Trendbreuk aanpakken en overige relevante initiatieven in de regio zoals o.a. De Gezonde Basisschool van de Toekomst, de aanpak Kansrijke Start en de Limburgse Netwerk aanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht & obesitas;
- ♦ Verder bouwen aan sterke PPS partnerships zodat er een stevig Zuid-Limburgs netwerk ontstaat van overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven die werken aan de gezonde(re) jeugd;
- ♦ Verder bouwen aan een sterke samenwerking tussen regio, Provincie en Rijk;

Bovenstaande opgaven vormen de strategische agenda voor JOGG Zuid-Limburg voor de periode 2020-2023. Twee keer per jaar zal aan de Stuurgroep over de voortgang gerapporteerd worden. Daar waar nodig zullen ambities bijgesteld worden.

We hebben in dit koersdocument een eerste aanzet gedaan om deze ambities te vertalen in concrete doelstellingen. Vanzelfsprekend zullen die, bij de verdere uitwerking met JOGG regisseurs en JOGG beleidsmedewerkers, waar nodig geconcretiseerd worden.

Doelstellingen 2021-2023

1. Bevorderen van een gezonde(re) leefomgeving en gezonde(re) leefstijl.
2. Het aantal gezonde scholen, gezonde basisscholen van de toekomst, gezonde sportkantine, en rookvrije kind omgevingen wordt uitgebreid.
3. Op verzoek van gemeenten opleveren c.q. actualiseren van een integraal plan van aanpak per gemeente waarin gezonde leefomgeving, gezonde voeding, voldoende bewegen, ontspanning en slaap opgenomen zijn. Speciale aandacht hierin voor borging van de aanpak en de verbinding tussen de verschillende domeinen.
4. Onder regie van de programma coördinator en in samenwerking met JOGG regisseurs en beleidsmedewerkers zorgen voor een op maat gemaakt ondersteuningsaanbod voor gemeenten.
5. Alle 16 Zuid-Limburgse JOGG-gemeenten en JOGG NL delen kennis, ervaring en successen waardoor kruisbestuiving, inspiratie en positieve energie op gang komt c.q. blijft.
6. Bestaande regionale/lokale PPS partnerships worden waar nodig en mogelijk gecontinueerd en verder uitgebouwd.
7. JOGG Zuid-Limburg en de Limburgse Netwerkaanpak voor kinderen met (risico op) overgewicht & obesitas sluiten goed op elkaar aan.
8. Als onderdeel van de aanpak JOGG worden 'credible messengers', rolmodellen, ambassadeurs, topsporters, etc. ingezet.
9. De gemeenten (beleidsmedewerkers), JOGG regisseurs, GGD ZL, HVDS en JOGG NL leveren 1 januari 2021 een concreet voorstel op ten behoeve van de monitoring.
10. De aanpak JOGG wordt geïntensiveerd voor de doelgroep 12+. Datzelfde geldt voor de samenwerking met het VO en MBO.

Programmastructuur

Stuurgroep Trendbreuk:

- Bewaakt de voortgang en coördinatie ten aanzien van JOGG op Zuid-Limburgse schaal
- Bewaakt de integraliteit m.b.t. de brede Trendbreuk aanpak
- Is bestuurlijk opdrachtgever voor de opgave zoals deze in dit plan is uitgewerkt

Programmabureau Trendbreuk:

- Is opdrachtnemer en daarmee uitvoerder van dit plan van aanpak
- Draagt op dagelijkse basis zorg voor afstemming met andere Trendbreuk interventies
- Rapporteerde jaarlijks aan Stuurgroep over voortgang

Programma coördinator JOGG Zuid Limburg:

- Is aanspreekpunt binnen het Programmabureau Trendbreuk voor JOGG
- Is aanspreekpunt voor JOGG NL
- Draagt in nauwe samenwerking met overige stakeholders zorg voor uitvoering van dit plan van aanpak en voor bereiken van de genoemde resultaten
- Heeft strategische overview over de regio en het beleidsterrein
- Is aanspreekpunt voor lokale en/of regionale JOGG-regisseurs
- Is aanspreekpunt voor de Provincie Limburg, JOGG NL en maatschappelijke partners

Programma ondersteuning:

- Ondersteunt de programma coördinator

Klankbordgroep JOGG:

- Bestaat uit dhr. Bovens (directie GGD ZL), dhr. Opgenoord (directie Huis voor de Sport) en mevr. Peeck (directie JOGG NL)
- Fungeert als klankbord en adviseur voor de programma coördinator
- Vergadert plusminus 4 maal per jaar
- Dhr. Opgenoord ondersteunt gedurende de projectperiode ook nog de programmacoördinator bij de pijler PPS.

Leden van de klankbordgroep kunnen op verzoek van de Stuurgroep aansluiten bij de Stuurgroep.

Monitoring

Lokaal

Iedere gemeente hanteert het JOGG-model als basis voor de aanpak. Op niveau van outcome, output en input zijn doelen te stellen en deze worden gemonitord en geëvalueerd. In Q4 wordt er in iedere gemeente een gesprek gevoerd over de voortgang en de huidige stand van zaken. Bij een startende gemeente is dat een 0-meting, bij een gemeente in de eerste of begin tweede fase is dat de voortgangstool en bij een gemeente wat verder in het proces een borgingstool. De voorbereiding, uitkomsten en de bespreking van deze tools biedt voldoende informatie over de gemeenschappelijke (alle gemeentes) uitdagingen en prioriteiten, alsmede over de lokale uitdagingen. Naast deze informatie worden uiteraard de beschikbare cijfers van de GGD benut om de gezamenlijke doelen te bepalen.

Programmabreed is het van belang te onderzoeken of de verbeterambities voor de periode 2020-2023 voor de Gezonde Regio Zuid-Limburg zijn behaald en welke rol het regionale Zuid-Limburgse netwerk (o.a. met regionale programma coördinator) hierin heeft gespeeld.

In het vierde kwartaal van 2020 zal in onderling overleg tussen programmabureau Trendbreuk, gemeenten, JOGG NL en de GGD ZL een plan voor de monitoring van dit koersdocument worden opgeleverd waarbij doelen, fasering en taakverdeling zijn uitgewerkt.

Begroting JOGG Zuid-Limburg 2021-2023

	Begroting JOGG Zuid-Limburg 2021-2023					
						Afgerond
Kosten	2021	2022	2023	Totaal		Totaal
<i>Personele kosten</i>						
Inzet programma coördinatie	€ 76.245	€ 76.245	€ 76.245	€ 228.735		€ 230.000
Inzet programma ondersteuning	€ 33.887	€ 33.887	€ 33.887	€ 101.661		€ 102.000
Inzet klankbordgroep	€ 8.472	€ 8.472	€ 8.472	€ 25.416		€ 25.500
Overige kosten						
Werkbudget	€ 16.667	€ 16.667	€ 16.667	€ 50.001		€ 50.000
Monitoring	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 120.000		€ 120.000
Accountanskosten	€ 2.833	€ 2.833	€ 2.833	€ 8.499		€ 8.500
Totale kosten	€ 178.104	€ 178.104	€ 178.104	€ 534.310		€ 535.000
Opbrengsten						
GGD Zuid Limburg	€ 46.034	€ 46.034	€ 46.034	€ 138.102		
JOGG NL	€ 86.034	€ 86.034	€ 86.034	€ 258.102		
Provincie Limburg	€ 46.034	€ 46.034	€ 46.034	€ 138.102		
Totale opbrengsten	€ 178.102	€ 178.102	€ 178.102	€ 534.310		€ 535.000

Bijlage I JOGG voorwaarden

Politiek-bestuurlijk draagvlak

Het College en de raadsleden van gemeenten zijn enthousiaste en betrokken ambassadeurs van de JOGG-aanpak. Zij zorgen dat een gezonde omgeving en leefstijl op de agenda staat van ál het gemeentelijk beleid, van ruimtelijke ordening tot economische zaken. Daardoor kan het lokale JOGG-team ook in de praktijk concreet samenwerken met de verschillende beleidsdomeinen en wordt er doorlopend gewerkt aan het creëren van een gezonde omgeving.

Publiek-private samenwerking

Een gezonde jeugd is een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een gezonde omgeving waarin kinderen en jongeren gezond op kunnen groeien, krijg je alleen voor elkaar door met publieke én private partijen samen te werken. Het bedrijfsleven heeft een grote impact op de leefomgeving en deze partnerships kunnen daarom iets unieks creëren.

Gedeeld eigenaarschap

Verandering vraagt om samenwerking met de hele gemeenschap. Vragen wat mensen zélf anders willen in hun dagelijks leven is cruciaal als het gaat om het creëren van een gezonde omgeving. Zij weten als geen ander welke barrières en kansen er in hun gezin, wijk, dorp of stad zijn om gezonder te leven. Gedeeld eigenaarschap gaat ervan uit dat professionals, wijkbewoners én ouders/verzorgers zélf verantwoordelijkheid nemen.

Verbinding preventie en zorg

Ieder kind heeft recht om gezond op te groeien, zo ook het kind dat al kampt met overgewicht of obesitas. JOGG-gemeenten verbinden de preventieve aanpak aan relevante maatregelen, beleid, activiteiten en ondersteuning die meer gericht zijn op het individuele kind met overgewicht of obesitas en het gezin erachter. Zo wordt afstemming en samenwerking tussen organisaties op het gebied van preventie, sociaal domein en zorg gestimuleerd om een omgeving te creëren waar kinderen en jongeren gezond opgroeien.

Monitoring & evaluatie

De JOGG-aanpak is een aanpak op maat. En een aanpak waar iedere stap nieuwe kennis oplevert. Iedere gemeente en omgeving is immers anders. Een oplossing die voor de ene gemeente goed werkt, werkt in een ander geval mogelijk niet. Daarom is het essentieel dat JOGG-gemeenten monitoren en evalueren. Zo maken we het mogelijk om bij te sturen, focus aan te brengen in de aanpak en waardevolle inzichten te delen waar iedereen van kan leren.

Communicatie

Kinderen en jongeren die van jongs af aan leren dat gezond leven leuk en makkelijk kan zijn hebben hier hun hele leven lang baat bij. Daarom ondersteunen gemeenten hun beleid met campagnes die gezond eten, genoeg bewegen of goed slapen stimuleren richting kinderen, jongeren en ouders/verzorgers. Daarnaast maken de JOGG-teams de lokale inspanningen en de successen zichtbaar.

Bijlage II Uitgangspunten Ambitieakkoord JOGG 2020-2025

Kinderen en jongeren

JOGG richt zich op alle kinderen en jongeren tussen 0 en 19 jaar. Zij zijn de volwassenen van de toekomst. Wanneer de jeugd opgroeit in een gezonde omgeving met een gezonde leefstijl wordt zij fysiek, psychisch en sociaal beter toegerust voor haar toekomst. En groeit zij op tot een gezonde generatie. Daarmee creëren we in de toekomst een vitale samenleving.

Leefomgeving en leefstijl

JOGG wil de leefomgeving van kinderen en jongeren gezonder maken. We richten ons op thuis, de school en kinderopvang, de buurt, de sport en vrije tijd, het werk en de online media. Deze omgevingen moeten verleiden tot consumptie van gezonde voeding, tot meer bewegen en voldoende ontspanning en slaap. Deze thema's horen bij een gezonde leefstijl en voorkomen overgewicht en obesitas.

Lokaal en landelijk

JOGG gaat uit van een lokale aanpak. Vanaf dag één dat we samenwerken met een gemeente gaan we uit van lokale borging, zodat de aanpak uiteindelijk zelfstandig blijft werken. Daarnaast vraagt de aanpak om afstemming en continue wisselwerking tussen het landelijke en lokale niveau. Zo kunnen lokale activiteiten en maatregelen gericht op gezondheid succesvoller zijn als zij hand in hand gaan met landelijke inspanningen en omgekeerd. De taak van de landelijke organisatie bestaat daarom naast advies, coaching en kennisuitwisseling (nationaal en

internationaal), uit communicatie, het binden van publieke en private partners, onderzoek, politieke agendering en innovatie.

Beleid en praktijk

Een (on)gezonde leefstijl wordt beïnvloed door talrijke factoren buiten de gezondheidssector zoals, voedingsaanbod, de publieke ruimte, huisvesting, de gezinssituatie, opleidingsniveau, de schoolomgeving of de media. Dat maakt overgewicht en obesitas bij kinderen en jongeren een complex probleem dat alleen kan worden opgelost met een multidisciplinaire aanpak: een aanpak die alle systemen raakt. Een gezonde omgeving en leefstijl moet daarom op de agenda staan van ál het gemeentelijk beleid, van ruimtelijke ordening tot economische zaken. Daarnaast mag ook in het beleid van maatschappelijke organisaties en bedrijven gezondheid niet ontbreken. Beleid maken alleen is echter niet voldoende. Professionals moeten gecommitteerd dit beleid in de praktijk (op wijkniveau) uitvoeren en ouders/ verzorgers moeten delen in de verantwoordelijkheid. Alleen zo kan een duurzame gezondere leefomgeving worden gecreëerd.

Innovatie en maatwerk

Een multidisciplinaire aanpak om de omgeving van kinderen en jongeren gezonder te maken vergt een lange adem. Er bestaat geen vast patroon waarlangs gewerkt kan worden. Een multidisciplinaire aanpak onderscheidt zich juist doordat het zich aanpast aan een context, aan randvoorwaarden, aan specifieke doelgroepen en aan de wensen en mogelijkheden van betrokken partijen. De JOGG-aanpak is daarom een methode waarbinnen men al doende leert en innoveert. Om dit in goede banen te leiden is leiderschap essentieel, zowel bestuurlijk, ambtelijk als uitvoerend. En omdat de aanpak feitelijk uit verschillende opeenvolgende processen bestaat moet dit leiderschap in hoge mate adaptief zijn. Soms doelgericht en directief, soms afwijkend van bestaande werkprocessen.

Preventie en zorg

JOGG heeft ook aandacht voor kinderen en jongeren die al kampen met overgewicht of obesitas. Voor hen dient naast een gezonde leefomgeving ook passende ondersteuning en zorg beschikbaar te zijn. Bij deze kinderen, jongeren en gezinnen spelen vaak meerdere achterliggende problemen een rol. Daarom is een aanpak alleen gericht op het verminderen van overgewicht onvoldoende. Voor het vergroten van blijvend resultaat is het nodig dat professionals uit de verschillende domeinen (medisch, sociaal en publieke gezondheid) binnen gemeenten nauwer samenwerken.

Bijlage III Maatschappelijke Partners

maatschappelijke partners

Bijlage IV Bedrijfspartners

bedrijfspartners

Bijlage V Kennispartners

kennispartners

